

دبیرستان پسرانه غیر دولتی مشکاة نور - دوره دوم

نام و نام خانوادگی: کلاس: دهم موضوع امتحان: ادبیات فارسی ۱ نام دبیر:

در این قسمت چیزی ننویسید

رمز:

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱ - برای واژگان مشخص شده جملات زیر معادل های معنایی بنویسید . (۱ نمره)

- الف: چنان که هستی برنشین و نزدیک من آی . سوار شو
- ب: معلم مرغان را گویا می کشید گوزن را رعنا رقم می زد . غوش ماهت - زیبا
- ج: اینجا تجلی همه تاریخ است . استار
- د: بپوشید درع سواران جنگ زره و جامه جلی نبود اندر آن کار جای درنگ .

۲ - معنی واژه های مشخص شده در کدام گزینه نادرست است ، تعیین کنید :

الف: پیاده ندیدی که جنگ آورد سر سرکشان زیر سنگ آورد (پهلوانان - گردن کشان) (۲۵ / نمره)

ب: مرا مادرم نام ، مرگ تو کرد زمانه مرا پتک ترگ تو کرد (اسب جنگی) عنه

ج: در بیت: جولقی ای سر برهنه می گذشت با سر بی مو چو پشت طاس و طشت کدام واژه در معنی (کاسه مسی) است ؟ (۲۵ / نمره)

۳ - نادرستی های املایی را در نمونه های زیر بیابید و درست آن ها را بنویسید :

الف: خدای ، تبارک و تعالی ، همه بنده گان ، خود را از عذاب قرض و دین فرج دهد به حق الحق و اهله ، و چون بخاستیم رفت ، ما را به انعام و اکرام به راه دریا غسل کرد . (۵ / نمره) بزرگان - بگواستیم

ب: تمام توش و توان ما در دوران اسارت ، ضربان قلب و سوی چشم ما به خطوط و ستور این کاغذ ها و کلمات و نوشته ها بسته بود .

ج: لیکن خروس قالب حرکتی کرد نه مناسب حال درویشان . (۵ / نمره) عاب

د: املای درست را از داخل گمانک انتخاب کنید . (۵ / نمره)

- بچه ها نیز همان بچه های صمیمی و بی تعگف و (متواضع - متواضع) و ساده ای هستند .

- هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم - در (حظیض - حظیظ) هم می توان عزیز بود .

در این قسمت چیزی ننویسید

۴ - دستور (۴ نمره)

الف : جدول زیر را کامل نمایید : (۵/۵ نمره)

مضارع اخباری - منفی	امر	داری می پرسی
نمی پرسی	پرس	

ب : مترادف واژگان : فراغ - لثیم را به ترتیب بنویسید . (۵/۵ نمره)

آسوردی - لیتی و فرومانی

جمله مرکب

ج : متن روبرو را بخوانید و به پرسش زیر پاسخ دهید : تا با خاک انس نگیری راهی به مراتب قرب نداری

هسته

نوع جمله را مشخص کرده و جمله هسته و وابسته را تعیین کنید : (۷۵/۵ نمره)

د : نوع « را ، در بیت ، هدیه ها می داد هر درویش را تا بیابد نطق مرغ خویش را ، تعیین کنید ؟ (۵/۵ نمره)

حرف افعال

مفعول

ه : در مصراع زیر نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید . (۷۵/۵ نمره)

د ، در های امید و روشنایی را به روی ما بگشا ،

مفعول مضارع

و : در عبارت زیر منادا و مفعول را تعیین کنید . (۵/۵ نمره)

شور و شوق مفعول

منادا

د نا تا نائل من به تو شور و شوقی خواهم آموخت ،

سلیح - مرکب

ز : مُمال واژگان سلاح - رکاب را بنویسید . (۵/۵ نمره)

۵ - قلمرو ادبی (۵ نمره)

الف : در بیت ، گه به دهان برزده کف چون صدف - گاه چو تیری که رود بر هدف ، چند تشبیه وجود دارد - مشبه به ها را تعیین کنید .

(۷۵/۵ نمره) دو لثیم - صدف تیر
۲۵ / ۲۵ / ۲۵

ب : « خشت زدن ، چه مفهوم کنایی دارد : میرزا عباس شعر هم می گفت اما به قول نظامی خشت می زد (۲۵/۵ نمره)

بر حرفی - حرف برده

دبیرستان پسرانه غیر دولتی مشکاة نور - دوره دوم

نام و نام خانوادگی : کلاس : دهم موضوع امتحان : ادبیات فارسی ۱ نام دبیر :

در این قسمت چیزی ننویسید

رمز :

ج : در هریک از نمونه های زیر یک آرایه ادبی وجود دارد هریک را با گروه (ب) نشان دهید . (۱ نمره)

تشبيه	تا تونانی به کف آری و به غفلت نخوری	ابر و باد و مه خوشید و فلک در کارند
جان بخش	بر سرش زد گشت طوطی کل ز ضرب	دید پر روغن دکان و جامه و چرب
مراعات و نظیر	کمر بر میان بادپایی به زیر	فرود آمد از دژ به کردار شیر
جناس نا همسان	خروشان دل خاک در زیر نعل	همه تیغ و ساعد زخون بود و لعل

د : هر قسمت مشخص شده در بر دارنده کدام آرایه ادبی است ؟

جان بخش

کارام درون دشت شب خفته است (۰.۵ نمره)

حسرت نبرم به خواب آن مرداب

ه : در بیت : زین کاروان سرای بسی کاروان گذشت ناچار کاروان شما نیز بگذرد ، استعاره ها را تعیین کنید و مفهوم

هریک را بنویسید . (۰.۵ نمره)

استعاره لزدنیا - کاروان جبریا

۶- شعر خوانی (۲ نمره)

مصراع بعدی این ابیات را بنویسید .

۱ : چو هنگامه آزمون تازه شد ...

دگر باره ابرایا بر آوازده شمشیر
ملک آفرین گوی زرم شمشیرت

۲ : فلک در شگفتی ز عزم شماست ...

۳ : بعد از بیت (فلک در شگفتی ز عزم شماست) بیت پایانی را بنویسید .
شماره باور به زردا بود هم کو مر شمارانها بود

۷- درک مطلب (۸ نمره)

الف : با توجه به بیت : چو بگشایم زسر مو شکن ماه ببیند رخ خود را به من ، بیانگر کدام صفت چشمه است ؟ (۰.۷۵ نمره)

صافی و زلالی آب

ب : مفهوم عبارت این مرد پارسی هم دست تنگ بود و وسعتی نداشت را بنویسید . (۰.۵ نمره)
دشمن ما خوب ندانند - فقر بود

در این قسمت چیزی ننویسید

ج : با توجه به بیت : کنون رود خلق است دریای جوشان همه ی خوشه^{*} خشم شد خرمن من ، اشاره به کدام ویژگی مردم

دارد ؟ (۵ / نمره) ~~سرعت~~ ~~آبادی~~ ~~مردم~~

د : مفهوم مصراع دوم را بنویسید : تهمتن بر آشفت با طوس گفت که رهام را جام باده بست جفت (۷۵ / نمره)

مرد جنبلی نیست - مرد شراب خوار و خوشگذران

ه : در بیت : عنان را بیچید گرد آفرید ... عنان پیچیدن یعنی چه ؟ (۵ / نمره)

و : در بیت : چون بسی ابلیس آدم روی هست پس به هر دستی نشاید داد دست

مولانا کدام ارزش اجتماعی را بیان می کند ؟ (۱ نمره)

تا کبر بر وجود آدمی نیست
که در لایه^{*} دستی بسته

۸ - معنی و مفهوم (۴ نمره)

لظرم کاران

سروده ها و نوشته های زیر را بخوانید و به فارسی روان معنی کنید :

الف : معلم سگ را روان گرته می ریخت اما در بیرنگ اسب حرفی بکارش بود . (۷۵ / نمره)

ب : گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان نگاه سر رشته تا نگه دارد (۷۵ / نمره)

ج : جز از جام توحید هرگز ننوشم زنی گر به تیغ ستم گردن من (۷۵ / نمره)

د : خروشید کای مرد رزم آزمای هماوردت آمد مشو باز جای (۷۵ / نمره)

ه : می نمود آن مرغ را هر دم شگفت تا که باشد کاندر آید او به گفت (۵ / نمره)

و : ولی چه سود که حسودان تنگ نظر و عنودان بد گهر ، وی را به می و معشوق و لهو و لعب کشیدند . (۵ / نمره)